

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): itji
Arrieta: ifi, *šarátú
Bakio: ifi, *šarátu
Bermeo: itji, šarátu
Berriz: itji, *šarátu
Bolibar: itji, *šarátu
Busturia: itji, *šarátu
Dima: itji, šarátu
Elantxobe: itji
Elorrio: itji, *šarátu
Errigoiti: itji, *šarátú
Etxebarri: itji
Etxebarria: šarátu, *itji
Gamiz-Fika: ifi
Getxo: itji
Gizaburuaga: šarátu
Ibarruri (Muxika): itji, *šarátu
Kortezubi: itji, *šarátu
Larrabetzu: itji
Laukiz: ifi
Leioa: ifi
Lekeitio: šarátu
Lemoa: itji, *šarátu
Lemoiz: ifi
Mañaria: itji
Mendata: itji, *šarátu
Mungia: ifi
Ondarroa: itji, *šarátu
Orozko: itji, šarátu
Otxandio: itji
Sondika: ifi
Zaratamo: itji, šarátu
Zeanuri: itji, *šarátu
Zeberio: itji, *šarátu
Zollo (Arrankudiaga): itji, *šarátu (?)
Zornotza: itji, *šarátu

Araba

Aramaio: itji

Gipuzkoa

Aia: itji
Amezketza: itji
Andoain: itji
Araotz (Oñati): šaráu, *itji
Arrasate: itji, *šarátu

Arroa (Zestoa): itji
Asteasu: itji
Ataun: itji
Azkoitia: itji
Azpeitia: itji
Beasain: itji
Beizama: itji
Bergara: itji
Deba: itji
Donostia: itji
Eibar: itji
Elduain: itji
Elgoibar: itji
Errezil: itji
Ezkio-Itsaso: itji
Getaria: itji
Hernani: itji
Hondarribia: itji
Ikaztegieta: itji
Lasarte-Oria: itji
Legazpi: itji
Leintz Gatzaga: šeráu, *itji
Mendaro: itji
Oiartzun: itji
Oñati: itji
Orexa: itji
Orio: itji
Pasaia: itji
Tolosa: itji
Urretxu: itji
Zegama: itji

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: eřsírrik
(mark.), eřtřásu [atária]
Alkutz: eřtři, iřtėko (mark.)
Aniz: eřsírrik
Arbizu: itji
Beruete: itji
Donamaria: eřsírrik
Dorrao / Torrano: itji
Erratzu: eřsírrik
Etxalar: eřsírrik
Etxaleku: eřsírrik
Etxarri (Larraun): itji
Eugi: eřsírrik
Ezkurra: itji
Gaintza: itji

Goizueta: itji
Igoa: iřtři
Jaurrieta: eřtři
Leitza: itji
Lekaroz: eřsírrik
Luzaide / Valcarlos: hėtsi, *seřátu
Mezkiritz: eřtři
Oderitz: iřtři
Suarbe: eřtři
Sunbilla: eřtři
Urdiain: itji
Zilbeti: eřtři
Zugarramurdi: eřsírrik

Lapurdi

Ahetze: eřsírrik, *seRatú
Arrangoitze: hėtsi
Azkaine: seRátu
Bardoze: seRátu, hėtsi
Beskoitze: seRatú, *eřsírrik
Donibane Lohizune: seRátu
Hazparne: hėtsi, *seRatú
Hendaia: seRátu
Itsasu: hėtsi, *seRatú
Makea: seRatú, hėtsi
Mugerre: hėtsi
Sara: seRatú, eřsírrik
Senpere: seRátu
Urketa: hėtsi
Uztaritze: eřsírrik, *seRatú

Nafarroa Beherea

Aldude: eřsírrik, seřátu
Arboti: seřaty
Armendaritze: hėtsi
Arnegi: seřátu, hėtsi, eřsírrik
Arrueta: seřaty
Baigorri: hėtsi, seRatú
Bastida: hėtsi, séRa
Behorlegi: seřátu, eřsírrik
Bidarra: eřsírrik, hėtsi, seřátu
Ezterenzubi: hėtsi
Gamarte: seřátu, *eřsírrik
Garrúze: seřatý
Irisarri: eřsírrik, seRatú
Izturitze: hėtsi
Jutsi: seřátu
Landibarre: seřatú

Larzabale: seřátu
Uharte Garazi: seřatú, *eřsírrik

Zuberoa

Altzai: seřaty
Altzürükü: seřaty
Barkoxe: seřaty
Domintxaine: seřaty
Eskiula: seřaty
Larraine: seřaty, seřésak (mark.)
Montori: seřatý
Pagola: seřaty
Santa Grazi: seřaty, seřésak (mark.)
Sohüta: seřaty
Urdiñarbe: seřaty
Ürrüstoi: seřatý

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Arnegi (N): eřsírrik
Bidarra (N): seřatý

971. Mapa: cerrar / fermer / close (to)

GALDERA: 34010; ALEANR: VI, 770

	itxi
	iitxi
	ixi
	iirtxi
	ertsi
	ertxi
	etsi
	hetsi
	sarratu
	serratu
	serrau
	zerratü
	zerratu

- Galdera honetan irekitzearen aurkako ekintzaz galdetu da. Erantzunez gain, herri ugaritan atea giltzaz edo kisketaz hersteari nola esaten zaion ere bildu da: *emon txaramela* (Sondika), *giltzeas itxi* (Ibarruri), *krixketa eman* (Aia), *zarrallaz itxi* (Aia)... Adiera honetan "giltzatu" ere jaso da 'giltzaz hetsi' (Zestoa, Deba, Ataun, Errezil...). Ipar Euskal Herrian "gakatu" hitza jaso da (Hazparne, Aldude, Uharte...). Behorlegin "gakotu" da aldaera.

- **Sarratu** eta bere aldaerek leku batzuetan beste adiera bat ere har lezakete: ate baten hutsunea behin betiko horma bihurtzen delarik herstea: *Ya betiko ixitea les da, orma bat einde sarratü dot atia* (Fika). Baita Mañarian ere.

- **Irtiri**: atea erdi hertsirik uztea (Aramaio).

Sondika: *Atxine txaramela usetan gindun etze dustiek. Oin kisketa.*

Larrabetzu: *Árean erabili iten da, baie geuretzat beti "itxi"; "atia sarratu dot" es.*

Ibarruri: *Kisketagas esta giltzien istie.*

Bergara: atea zen tokian pareta egitea *atia kondenatzia* deitzen da.

Getaria: "Zerrátu", 'ziérra', *érderaz jotzé u.*

Hondarribia: *Giltzapean jarri, "giltzatu", "emayok morrollua!", "krisketa emayok!", "tranka eman yok!"...*

Hendaia: ["itxi"] *España aldian erraten da...*

Ezterenzubi: "Zerratu" *re, ezta hain eskuara.*